

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет філософський

Кафедра теорії та історії культури

Затверджено

На засіданні кафедри теорії та історії культури
філософського факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

проф. Альчук М.П.

Силабус з навчальної дисципліни

«МІФОЛОГІЯ»,

що викладається в межах ОПП першого рівня

вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності 034 - Культурологія

Львів 2023

**Силабус навчальної дисципліни «Міфологія»
2023-2024 навчального року**

Назва курсу	Міфологія
Адреса викладання курсу	вул. Університетська, 1, ауд. 202
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 - гуманітарні 034-культурологія
Викладачі курсу	Дарморіз Оксана Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент
Контактна інформація викладачів	oksana.darmoriz@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Міфологія» є нормативною дисципліною з спеціальності «культурологія» для освітньої програми «Культурологія», яка викладається в 3 і 4 семестрах в обсязі _____ кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб розкрити специфіку існуючих підходів до теорії міфу, зокрема виявлення його природи, особливостей міфологічного мислення, видів та структури міфів, його головних елементів – символу та ритуалу. Виявити специфіку взаємодії міфу та мистецтва, міфу та релігії, міфу та філософії. Історія існування міфу в культурі розглядається через аналіз первісних міфів, специфіку існування та розвиток міфологічних систем в європейській культурі (на прикладі грецької, римської, кельтської, германо-скандинавської та української міфологій), особливості функціонування міфів в сучасному суспільстві.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Міфологія» є ознайомлення студентів із головними теоріями міфу, характеристиками міфологічного мислення та світогляду; особливостями створення та

	<p>функціонування міфів в сучасній культурі.</p> <p>Після закінчення курсу студент повинен:володіти: Навиками збору, обробки, аналізу та систематизації інформації у сфері теорії та історії міфології; Навиками сприйняття та аналізу текстів, прийомами ведення дискусії та полеміки, навиками публічного мовлення Навиками критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень та результатів діяльності щодо вирішення дослідницьких та практичних завдань, зокрема в міждисциплінарних сферах.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дарморіз О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 248 с. 2. Леві-Строс К. Структурна антропологія. – К.: Основи, 2000. 3. Юнг К. Архетипи колективного несвідомого...//Зарубіжна філософія ХХ ст. -Л., 1993. 4. Фройд З. Тотем і табу. Харків: Фоліо, 2019.272 5. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. – К., 2004 6. Усов Д. В. Міфологізація свідомості в сучасному суспільстві // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – К.: Знання, 1998. 7. Кун М. А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – Тернопіль, 1993. 8. Парандовський Я. Міфологія. – К., 1977. 9. Міфи стародавніх українців, греків, римлян. — Одеса «Маяк», Редакція «Ріно», 1995. 10. Мусієнко М. С. Древній Рим і його культура. — К., 1999. 11. Галанічев І. М. Міфи Стародавнього Риму. — К., 1989. 12. Смик К. І. та ін. Стародавній Рим і Греція. — К., 2000 13. Гесіод. <i>Теогонія</i> / переклад І. Франка // Франко, І. <i>Зібрання творів</i>. Київ, 1977, Т. 8, С. 314 — 342. 14. Геродот. <i>Історії</i> / переклад з А. Білецького. Київ: Наукова думка, 1993. 15. Гомер. <i>Одіссея</i> / переклад із давньогрецької Б. Тена. Київ: Дніпро, 1963. 16. Napiórkowski M. <i>Mitologia współczesna</i>. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 382 s. 17. Sorel G. <i>Reflections on Violence</i>. – Cambridge: UNIVERSITY PRESS? 2004. – 300 p. 18. Cassirer E. <i>The myth of the state</i>. Yale University Press, New Haven & London (September 10, 1961
<p>Обсяг курсу</p>	<p>1 семестр: 32 год. аудиторних занять. З них 16 год. лекцій, 16 год. практичних занять та ___ год. самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати: Головні теорії міфу, характеристики міфологічного мислення та світогляду; Особливості існування міфів у первісній культурі;</p>

	<p>Специфіку розвитку міфологічних систем, котрі існували в європейській культурі; Характеристики існування соціальних міфів, їх головні форми, природу, етапи розвитку, головні риси соціальної міфології.</p> <p>вміти: Ідентифікувати елементи міфологічних систем, співвідносити їх з етапами розвитку певної міфології; Аналізувати взаємовпливи різних міфологічних систем між собою та їх вплив на розвиток європейської культури; Аналізувати риси міфологічного мислення за міфологічними сюжетами та проявами міфологічної поведінки.</p>
Ключові слова	Міф, міфологічна свідомість, символ, ритуал, первісна міфологія, грецька міфологія, римська міфологія, кельтська міфологія, германо-скандинавська міфологія, українська міфологія, соціальна міфологія.
Формат курсу	Очний-дистанційний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Схема курсу в додана в кінці силабусу у вигляді таблиці.
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці 2 навчального семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з спеціалізованих філософських дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, дискусії, наукові доповіді.
Необхідне обладнання	Проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 100 балів вираховується як 100% опрацьованих завдань.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів -100.</p> <p>Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Література. Уся література, яку</p>

	студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема курсу

1 семестр

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Завдання для самостійного опрацювання
2/4.09/2	Тема. Міфологія як наука Міфологія як вчення про міфи. Основні значення міфу в сучасній культурі. Міфологія та міфотворчість. Особливості аналізу міфічного мислення в первісному суспільстві та в сьогоденні. Теорії міфу.	лекція			
3/11.09/2	Тема. Міфологія як вчення про міфи. Сучасні міфологічні теорії	Семинарське заняття	Дарморіс О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 248 с. Леві-Строс К. Структурна	Проблема міфу у психоаналізі. Семіотичне дослідження міфу Е.	

			антропологія. – К.: Основи, 2000. Юнг К. Архетипи колективного несвідомого...//Зарубіжна філософія ХХ ст. -Л., 1993. Фройд З. Тотем і табу. Харків: Фоліо, 2019.272	Кассіра. Міф у структуралістських дослідженнях.	
4/18.09/2	Тема. Міф як найдавніша форма духовної культури людства Проблема дефініції міфу. Первісні міфи як особливий спосіб світобачення та світовідчуття. Структура міфу. Логіка міфу. Функції міфу. Міф як модель. Особливості побудови міфологічних сюжетів. Основні сюжетні мотиви і персонажі. Міфологічні моделі.	лекція			
5/25.09/2	Тема. Міф як феномен первісної культури.	Семінарське заняття	Malinowski B. Magie, Wissenschaft und Religion. – Frankfurt, 1973. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. – К., 2004	Аналіз казки за схемою дослідження міфу (модель/тип, сюжет, персонажі, відображення основних соціальних та особистісних взаємодій)	Первісні міфи як особливий спосіб світобачення та світовідчуття
6/2.10/2	Тема. Особливості міфологічного освоєння світу Особливості міфологічного світосприйняття. Денна та	лекція			

	нічна картини освоєного світу. Простір як форма міфологічного осягнення світу. Ставлення до часу. Міфологічний час. Слово як форма міфологічної свідомості. Міфологічне ім'я.				
7/9.10/2	Тема. Основні форми міфологічної свідомості	Семінарське заняття	Еліаде М. Трактат з історії релігій. К. Дух і літера. 2016.520 с.	Емоції в житті людини. Простір в міфологічному сприйнятті світу первісною людиною. Міфологічне сприйняття часу. Слово як форма міфологічної свідомості. Міфологічне ім'я.	Рецензія на працю К.Леві-Строса «Первісне мислення»
8/16.10/2	Тема. Символізм міфологічної свідомості Поняття символу. Символ як основний елемент міфологічної свідомості. Проблема типологізації символів. Міф як символ. Міфологічний символ. Ритуальний символ.	лекція			
9/23.10/2	Тема. Міф і символ	Семінарське заняття	Юнг К. Архетипи колективного несвідомого//Зарубіжна філософія XX ст. -Л., 1993.	Символізм в житті первісної спільноти. Універсальність первісних символів: причини та форми.	Архетипи як прасимволи (на основі аналізу концепції К.-Г. Юнга)

				Первісні міфологічні символи в сьогоденні: чому вони не втрачають своєї важливості (дискусія)	
10/30.10/2	Тема. Ритуал як найменша одиниця міфологічної свідомості Ритуальність міфологічної свідомості. Ритуал та обряд. Основні види первісних ритуалів. Основні етапи здійснення ритуалу. Поняття лімінальності. Священнодійство та жертвоприношення. Міф – Ритуал – Традиція.	лекція			
11/6.11/2	Тема. Міфи та ритуали	Семинарське заняття	Гейзінга Й. Homo ludens. –К., 1994 Тэрнер В. Символ и ритуал. –М., 1983. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя.	Календарні ритуали. Ініціаційні ритуали. Жертвоприношення як особливий вид ритуальності. Ритуальність професійної діяльності. Ритуали в житті сучасної людини. Сакральність ритуальної діяльності.	Е. Дюркгайм про основні обрядові дійства.
12/13.11/2	Тема. Грецька міфологія (архаїчний період) Архаїчні уявлення стародавніх греків. Давньогрецька міфологія	лекція			

	<p>як історія суспільства. “Тератоморфізм” як принцип архаїчної міфології. Фетишизм в системі архаїчної грецької міфології. Фітоморфний фетишизм. Тваринний світ та зооморфні тотеми в міфологічній архаїці. Анімізм як вищий вияв архаїчної міфології та початок олімпійського періоду грецької міфології.</p>				
13/20.11/2	<p>Тема. Грецька міфологія: космогонія та зародження ранніх міфологічних уявлень</p>	<p>Семінарське заняття</p>	<p>Кун М. А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – Тернопіль, 1993. Гесіод. <i>Теогонія</i> / переклад І. Франка // Франко, І. <i>Зібрання творів</i>. Київ, 1977, Т. 8, С. 314 — 342. Геродот. <i>Історії</i> / переклад з А. Білецького. Київ: Наукова думка, 1993. Гомер. <i>Одіссея</i> / переклад із давньогрецької Б. Тена. Київ: Дніпро, 1963. Фрай С. Міфи. К.: Фоліо, 2023</p>	<p>Грецька міфологія в міфологічній системі Середземномор’я. Символи грецької міфології. Антична космогонія і теогонія.</p>	<p>Чудовиська грецької міфології</p>
14/27.11/2	<p>Антропоморфізація божеств. Грецький пантеон богів. Вшанування небесних, водяних, земних і підземних богів. Δαίμονες (демони) – нижчі божества, посередники між людьми і богами. Героїзм</p>	<p>лекція</p>			

	<p>давньогрецької класичної міфології. Ритуальність старогрецької міфології. Основні форми ритуальної поведінки: жертвоприношення, релігійні свята, ігри, різноманітні мантичні (ворожильні) обряди, містерії. Значення молитви в грецькій обрядовості. Процесії, танці, ігри як елементи богослужіння. Інститут жерців в Греції. Передбачення і пророкування. Таємні культу.</p>				
15/4.12/2	Тема. Грецька міфологія: боги, герої, культу	Семінарське заняття	<p>Кун М. А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – Тернопіль, 1993. Парандовський Я. Міфологія. – К., 1977. Гесіод. <i>Теогонія</i> / переклад І. Франка // Франко, І. <i>Зібрання творів</i>. Київ, 1977, Т. 8, С. 314 — 342. Геродот. <i>Історії</i> / переклад з А. Білецького. Київ: Наукова думка, 1993. Гомер. <i>Одіссея</i> / переклад із давньогрецької Б. Тена. Київ: Дніпро, 1963. Фрай С. Троя.К.: Фоліо, 2023</p>	<p>Олімпійський пантеон богів. Героїзм як характеристика грецької міфології. Храм як елемент давньогрецької обрядовості. Обряди Давньої Греції.</p>	Старогрецькі містичні культу
16/11.12/2	Тема. Римська міфологія	лекція			

	<p>Особливості розвитку римської міфології. Анімізм як основа архаїчної римської міфології. Особливий статус божеств, покровителів сім'ї та роду. Етрусський пантеон богів як праобраз римського пантеону. Елліністичні впливи на розвиток римської міфологічної системи. Основні східні культури.</p> <p>Соціальний характер міфології Стародавнього Риму. "Римський міф" як аналог космогонічного міфу у стародавніх римлян. Основні складові "римського міфу". Республіканські міфи як втілення моральних чеснот римлян, – релігійного, військового та громадянського обов'язку.</p> <p>Обрядовий характер римської міфології. Інститут жерців у Стародавньому Римі.</p>				
17/18.12/2	<p>Тема. Римський міф як унікальний феномен</p>	<p>Семінарське заняття</p>	<p>Парандовський Я. Міфологія. – К., 1977.</p> <p>Міфи стародавніх українців, греків, римлян. — Одеса «Маяк», Редакція «Ріно», 1995.</p> <p>Мусієнко М. С. Древній Рим і</p>	<p>Аналіз республіканських міфів. Обговорення специфіки «римського міфу»</p>	<p>Історичний характер «римського міфу». Міфи про Ромула та Рема</p>

			<p>його культура. — К., 1999.</p> <p>Галанічев І. М. Міфи Стародавнього Риму. — К., 1989.</p> <p>Смик К. І. та ін. Стародавній Рим і Греція. — К., 2000</p>		
--	--	--	---	--	--